

مکث سبز

عنوان پژوهه

طراحی منظر عمودی بخشی از بزرگراه یادگار امام

استاد راهنما: دکتر حشمت الله متدين

استاد مشاور: دکتر امیر منصوری

دانشجو: مینو عصاری

طرح مسئله

گست منظر

گست منظر

تعریف گست

یکی از چالش های اساسی مطرح در معماری منظر چندپارگی و گست است. گست در اینجا به معنای کمبود یا فقدان ارتباط و یکپارچگی در منظر شهری و ساز و کارهای مسبب آن و تغییرات ثانویه فرایندهای اکولوژیکی بر اساس آن است.

دلایل

توسعه سکونتگاه های شهری

گسترش روزافزون زیرساخت های شهری

تسطیح و تصرف اراضی طبیعی برای مصارف کشاورزی و فعالیت های معدن کاوه و ...

پیامدها

تغییر هویت و حس مکان
تغییر در نحوه ادراک و حضور مخاطب

ساخت مسیر های حمل و نقل زمینی قطع ارتباط کارکردی و اکولوژیک دوسمت مسیر
تأثیرات عمیق بر جمعیت، نحوه پراکندگی و تنوع کونه های زیستی
تهدید جدی بر سر راه پایداری چرخه های اکوسیستم

حذف کالبدی و یکپارچه زیست بوم های طبیعی
ایجاد تغییرات اساسی در توپوگرافی افزایش سطح الاینده های صوتی
تغییر چرخه های هیدرولوژی و مسیل
الودن منابع آبی و خاکی

گستت تپه های
تاریخی در بزرگراه
پادگار امام

8

1374

卷之三

۷۰

80 44

2840

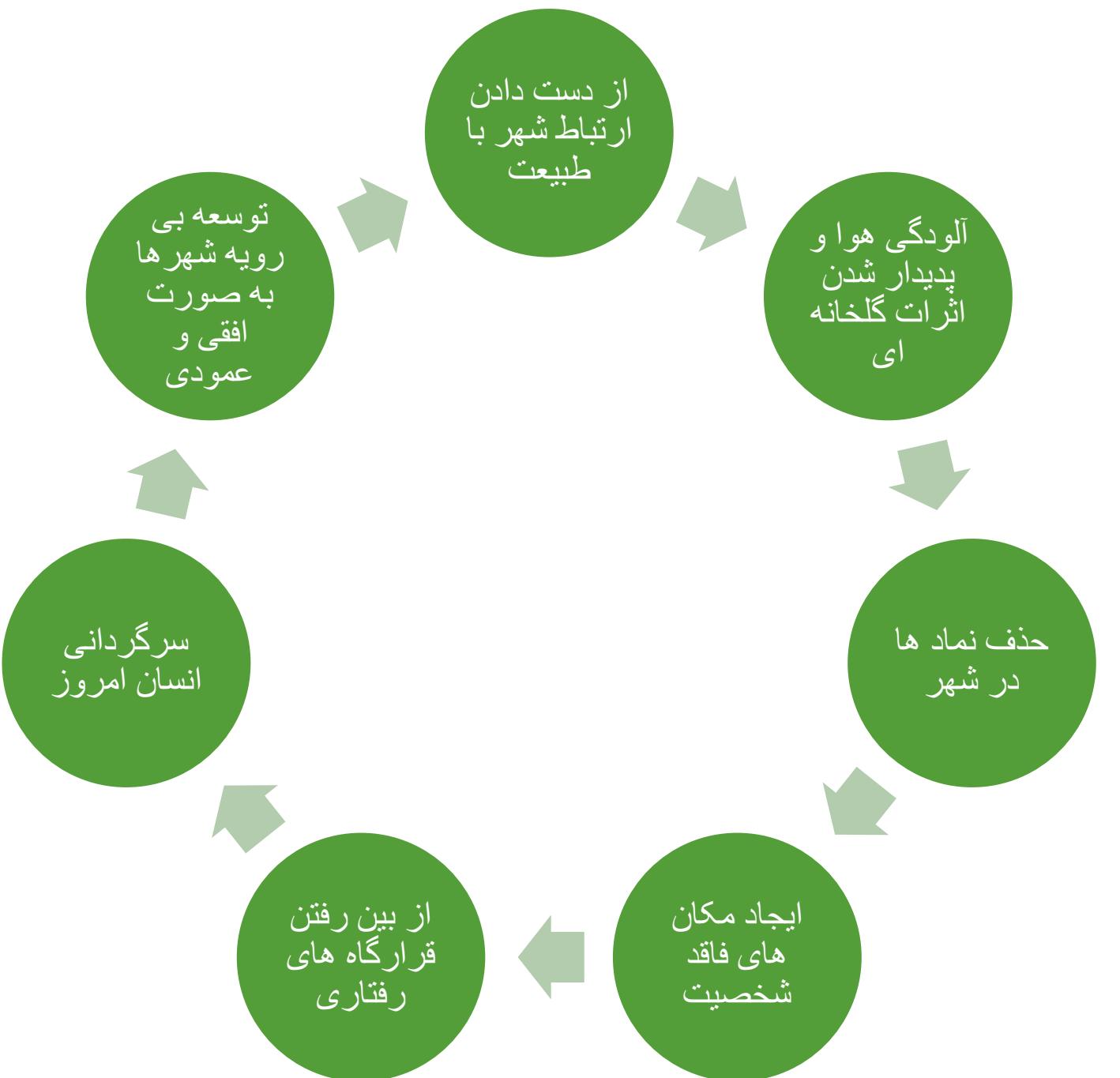
1381

09 44

WILD 154 UAGA-F
Nr. 13180 15324

شهر امروز

مدرنیسم چگالی رفتاری قرارگاه های رفتاری شکل گرفته شهر را کاهش داد. "مقیاس عظیم" قرارگاه های رفتاری ثبت شده در طول تاریخ را مورد تهدید قرار داد و اساساً به واسطه ویژگی هایی چون خامی، کندی، عدم انعطاف پذیری و سختی قابلیت خلق قرارگاه های جدید را نداشت. این گونه پیامدها در ایران از دوره پهلوی اول با اجرای نقشه "خیابان کشی" آغاز شد و بسیاری از ارسن های شهری که قرار گاه جریان های پیاده شهری بود آسیب دید.

نماد شهرهای امروزی را بزرگراه هایی تشکیل می دهد که دیوانه وار قلب محلات مسکونی را دریده، حجم عظیمی از ماشین ها و آثار غیر قابل جبران آن نظیر سروصدا، دود، نامنی و دغدغه را وارد زندگی آرام مردم می کند.

مشکلات تهران امروز

تهران که از آشفتگی و اغتشاش در منظر شهری رنج می برد، شهری است که قابلیت های زمینه ای تاریخی و جغرافیایی فراوانی به عنوان یکی از زیباترین شهرهای جهان را در خود دارد.

در میان اقدامات توسعه ای تهران که توانسته استانداردهای کمی آن را به نحو چشمگیری ارتقاء دهد، ضعف رویکردهای کیفی آشکار است.

رویکرد مدیریت شهری، فراوان ساختن گونه های نوین معماری منظر در شهر و تکثیر فضاهای جمعی بوده است. این رویکرد، اما، در صورتی که تنها به عنوان یک کمیت در نظر گرفته شود و جنبه های کیفی آن به عنوان عنصر فرعی و ترینی قلمداد شود، به گستالتاریخی و فرهنگی در جامعه منجر می شود که اظهار نارضایتی گسترده از کیفیت معماری و شهرسازی تهران محصول آن است.

ایجاد پوسته های سبز
سطحی و ترینی خالی
از نقش اکولوژیکی
و منظر خاطره و
تعاملات اجتماعی

رویکرد کمی شهرداری
در ایجاد فضای سبز در
شهر و عدم وجود دیدگاه
کیفی

گستالتاریخی و
فرهنگی در جامعه

مناظر عمودی تهران امروز

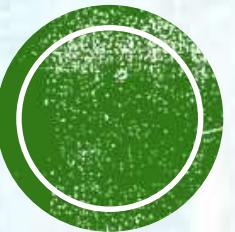
فضاهایی بدون امکان
دسترسی

دیوار سبز

پوسته های تزئینی نقاشی

راه حل پیشنهادی

طراحی پایدار با طبیعت

طبیعت میراث ارزشمندی است که به همان اندازه که در حومه شهرها به آن نیاز است، درون شهر نیز باید بتوان آن را یافت.

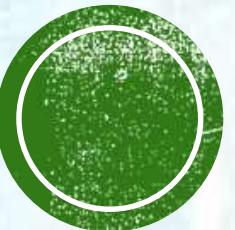
ایان مک هارگ در کتاب خود "طراحی با طبیعت" که در سال 1369 منتشر شد، بیان می کند که عناصر طبیعی از چه اهمیتی برای انسان برخوردار بوده و چگونه در شهرهای نوگرای قرن بیستم کمبود آن احساس می شود و در حومه های شهری به دنبال آن می گردند.

بدون تردید از طریق توسعه یا ایجاد پهنه های سبز و بکارگیری و حفظ عناصر طبیعی و کارکردهای متنوع تقریحی-تقریجی یا حتی آموزشی که نتیجه همه جانبی و پاسخگوی این بخش از نیزهای شهر باشد از ضروریات است.

اما رویکرد دوم، توجه به شرایط تاریخی و اجتماعی و حضور پایدار طبیعت در شهر و نقش این عناصر در ذهن و زندگی مردم را ضروری می داند.

منظر در بطن طبیعت است و طبیعت فیلتر تنفس زندگی و حیات. هنر آنست که بدانیم برای تنفس نیاز به ریه داریم و بدانیم که طبیعت با تمامی خرد و کلاش فیلتر تنفس ماست و نیاز است هنرمندانه آشیانه ها را در کنار طبیعت بنا کرد، نه اینکه شهری بسازیم به دنبال طبیعت و برای تنفس در آن سرانه سازی

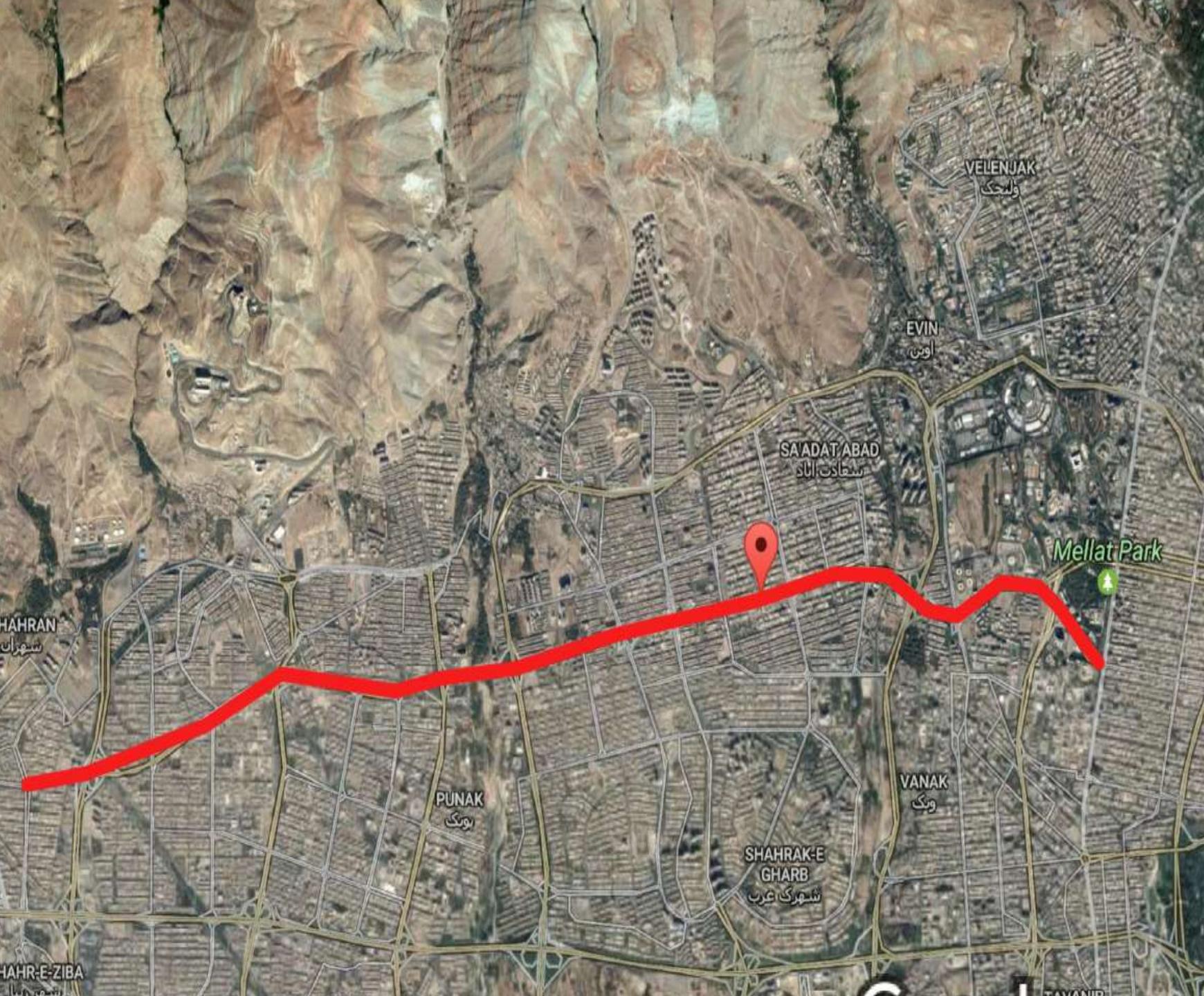

رونّد انتخاب ساپت

بُرگره های شرقی- غربی

قرار نگرفتن در خط القعرهای
موجود

تخرب خط الراس ها و خط
القعرهای موجود
آسیب به سیلوئت شهری

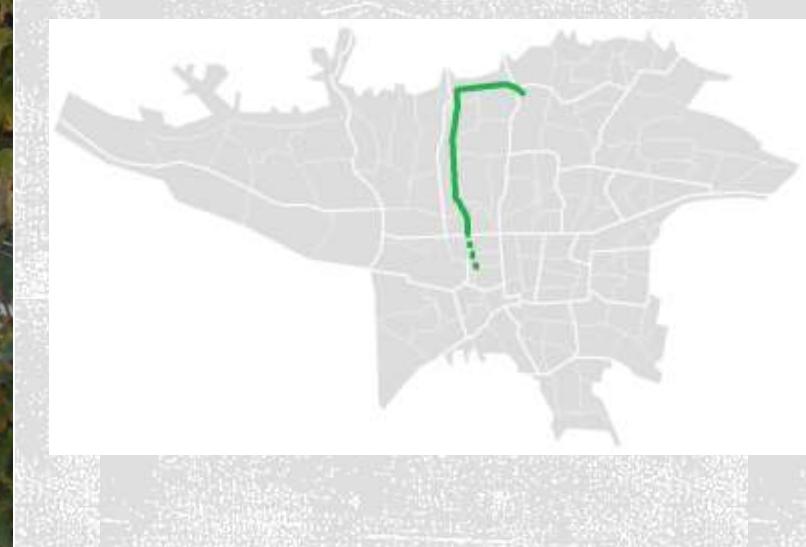

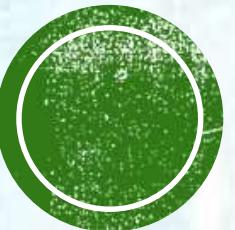
بزرگراه های شمالی-جنوبی

قرار گرفتن در خط القعرهای موجود
عدم تخریب خط الراس ها و خط
القعرهای موجود

از بین رفتن تپه های تاریخی

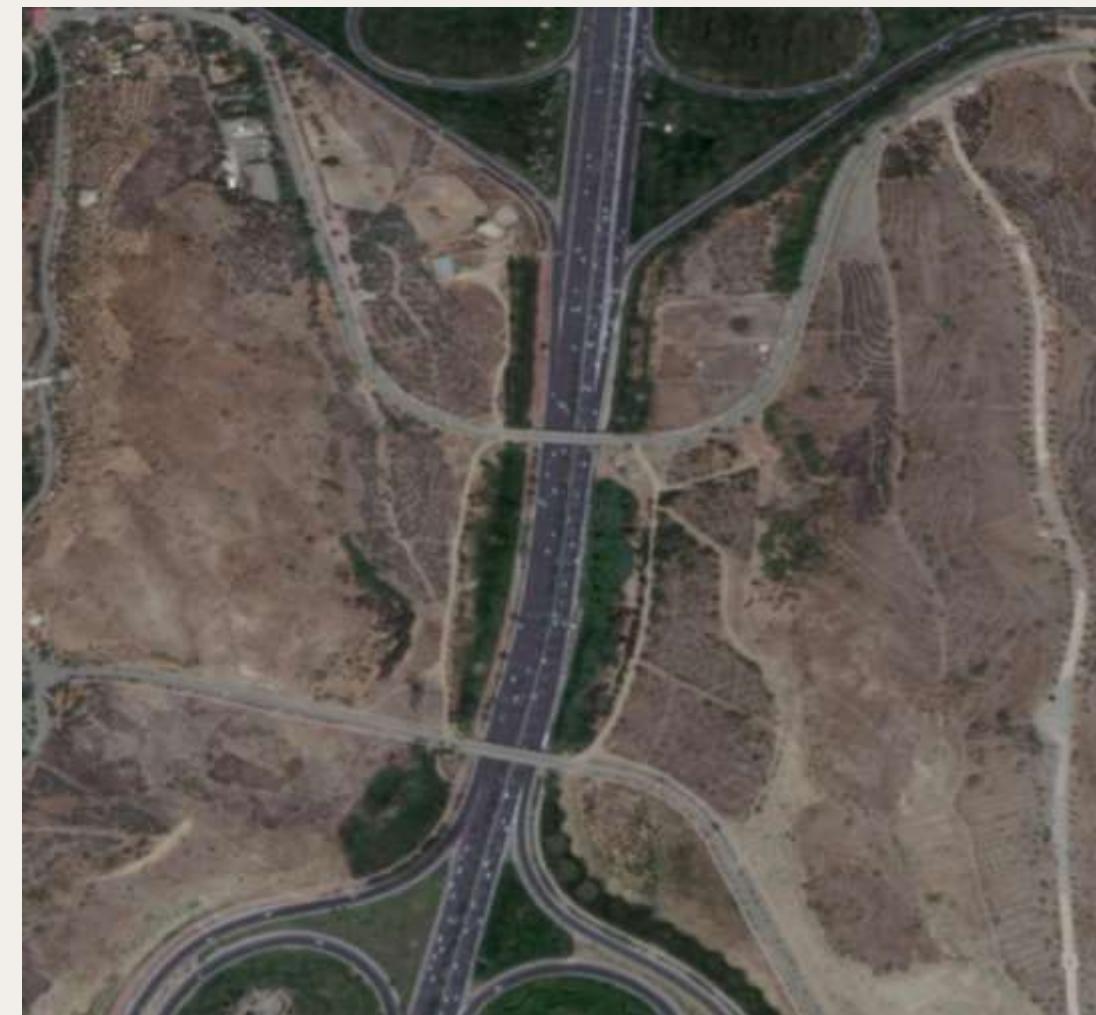
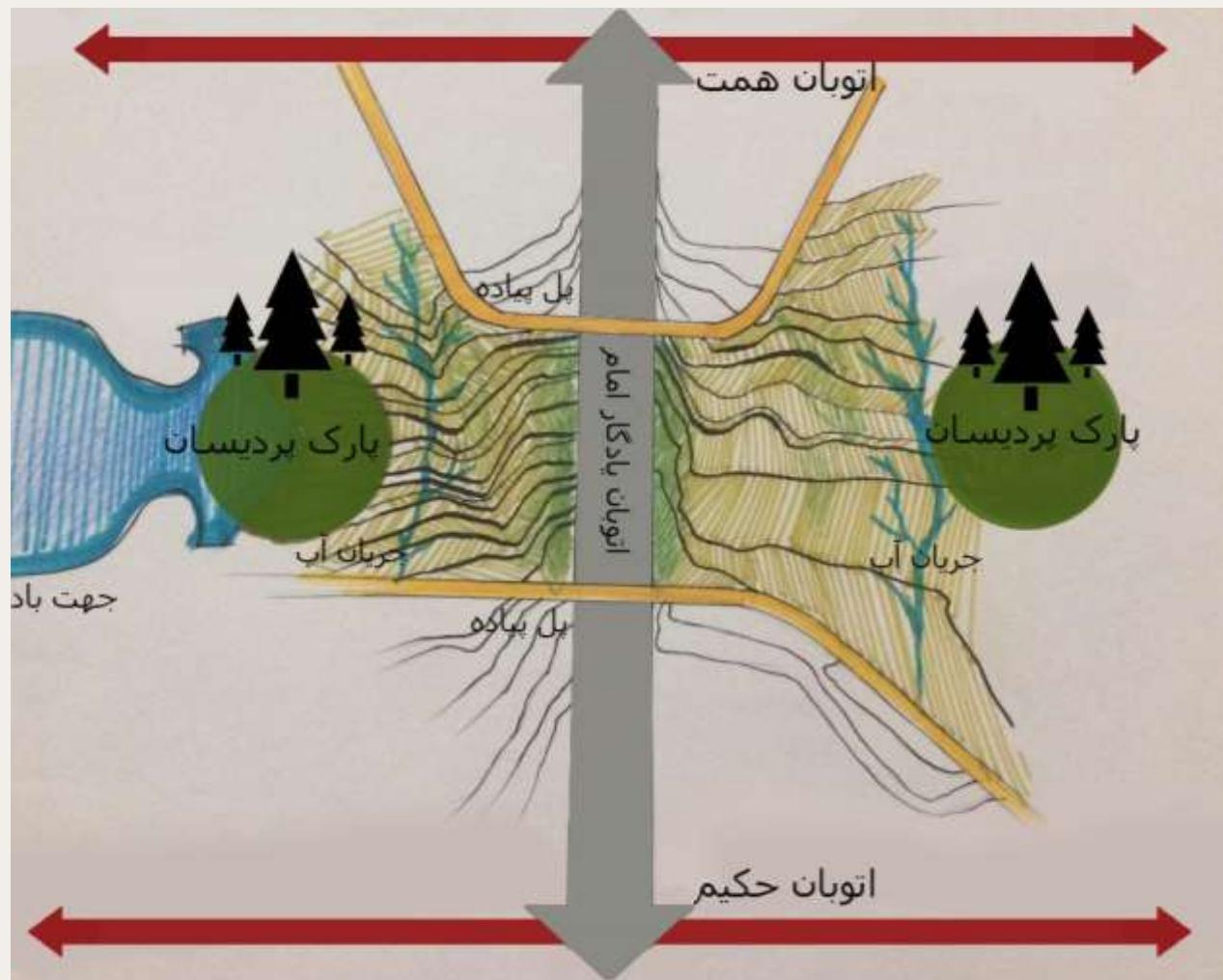

معرفی سایت

موقعیت ساپت

محدوده طراحی

این منطقه جزئی از اراضی یال جنوبی اکوسیستم کلان و کوهستانی البرز میباشد که وجه غالب آن تپه ماهوری است.

پایین ترین ارتفاع در محدوده بوستان پر دیسان 1365 متر و بیشترین ارتفاع 1465 متر بدست آمده است.

12 آبراهه اصلی و مستقل از هم در پارک کدبندی شده است.

محدوده بوستان طبیعت

پیاده روی اسفالت

آبراه

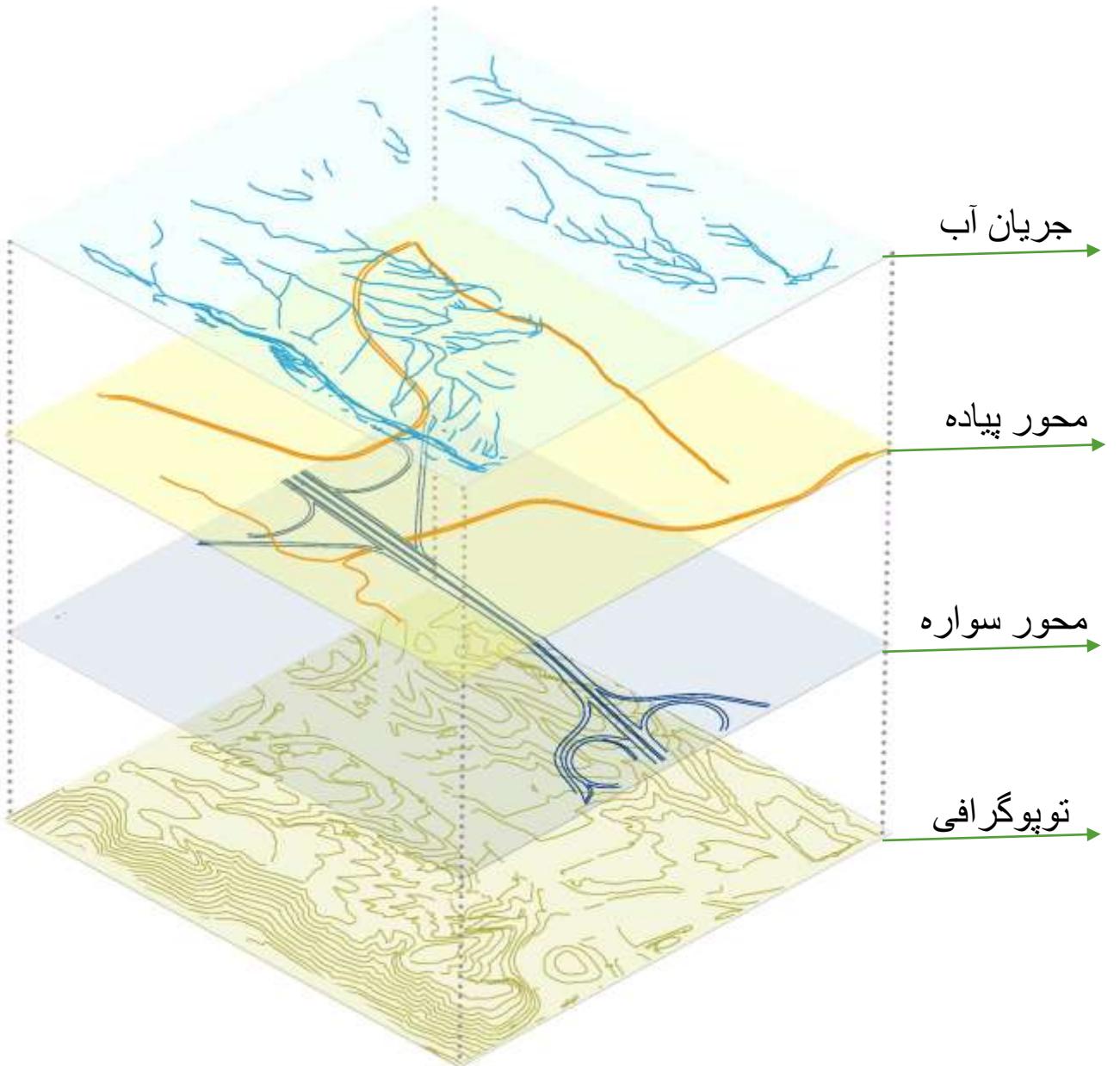
عوارض طبیعی زمین

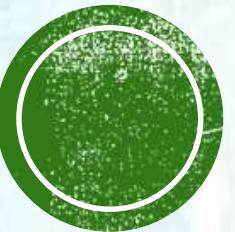

تحلیل سایت

مسیل پونک فرhzاد که از عمدۀ ترین زهکش‌های مخروط افکنۀ تهران در حوزه کن، محسوب می‌شود با ظرفیت عبور سیلاب بالا نیز در غرب منطقه از دیگر خصوصیات طبیعی این منطقه است.

ایده های اولیه

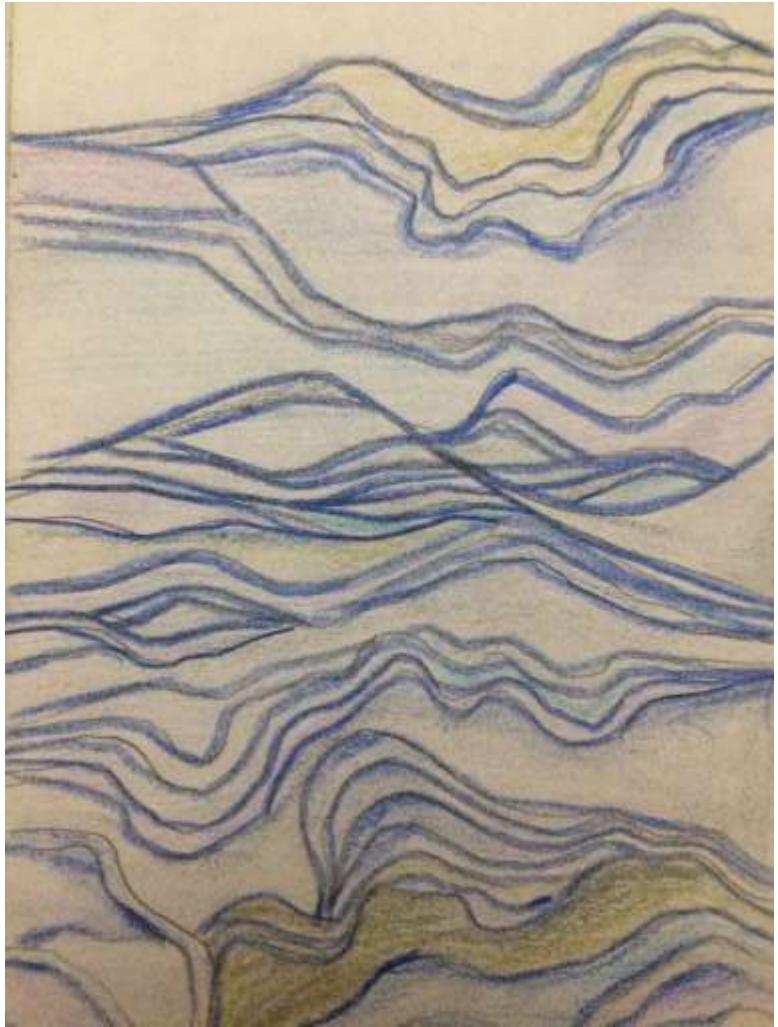
الهام از طبیعت

ادراک منظر و ارتباط با آن برای
قرن ها زمینه ای شکل دهنده به
فرهنگ بشر بوده است.

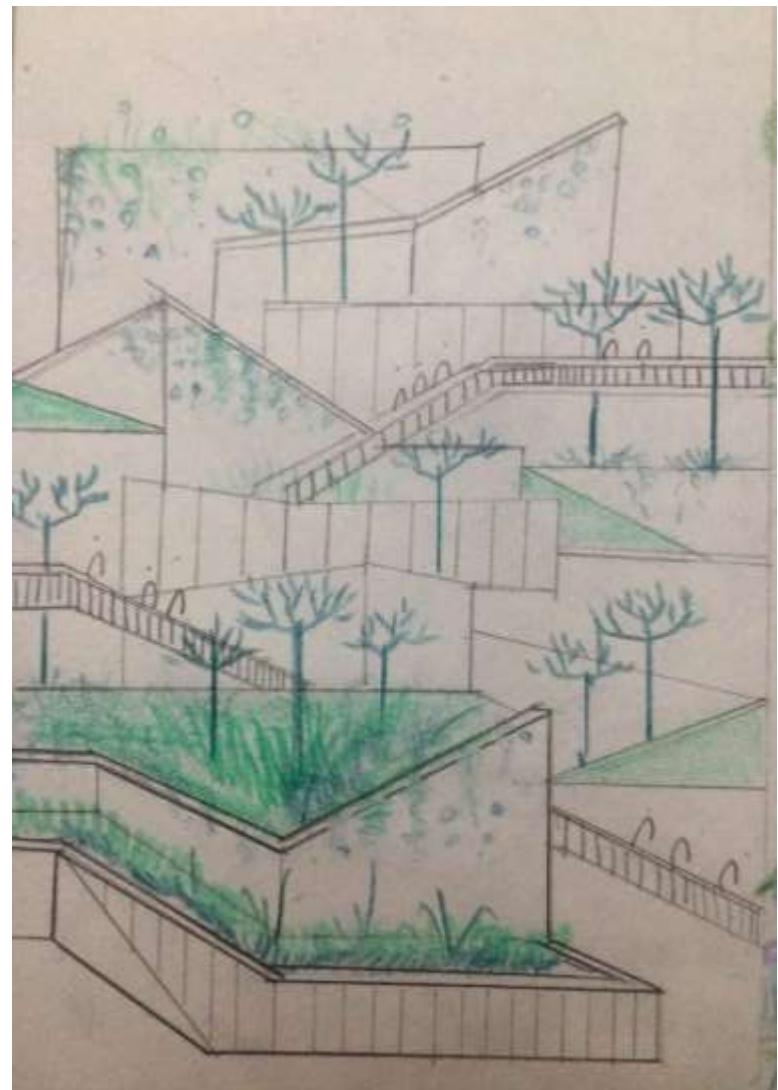
کالبد همگام با تاریخ

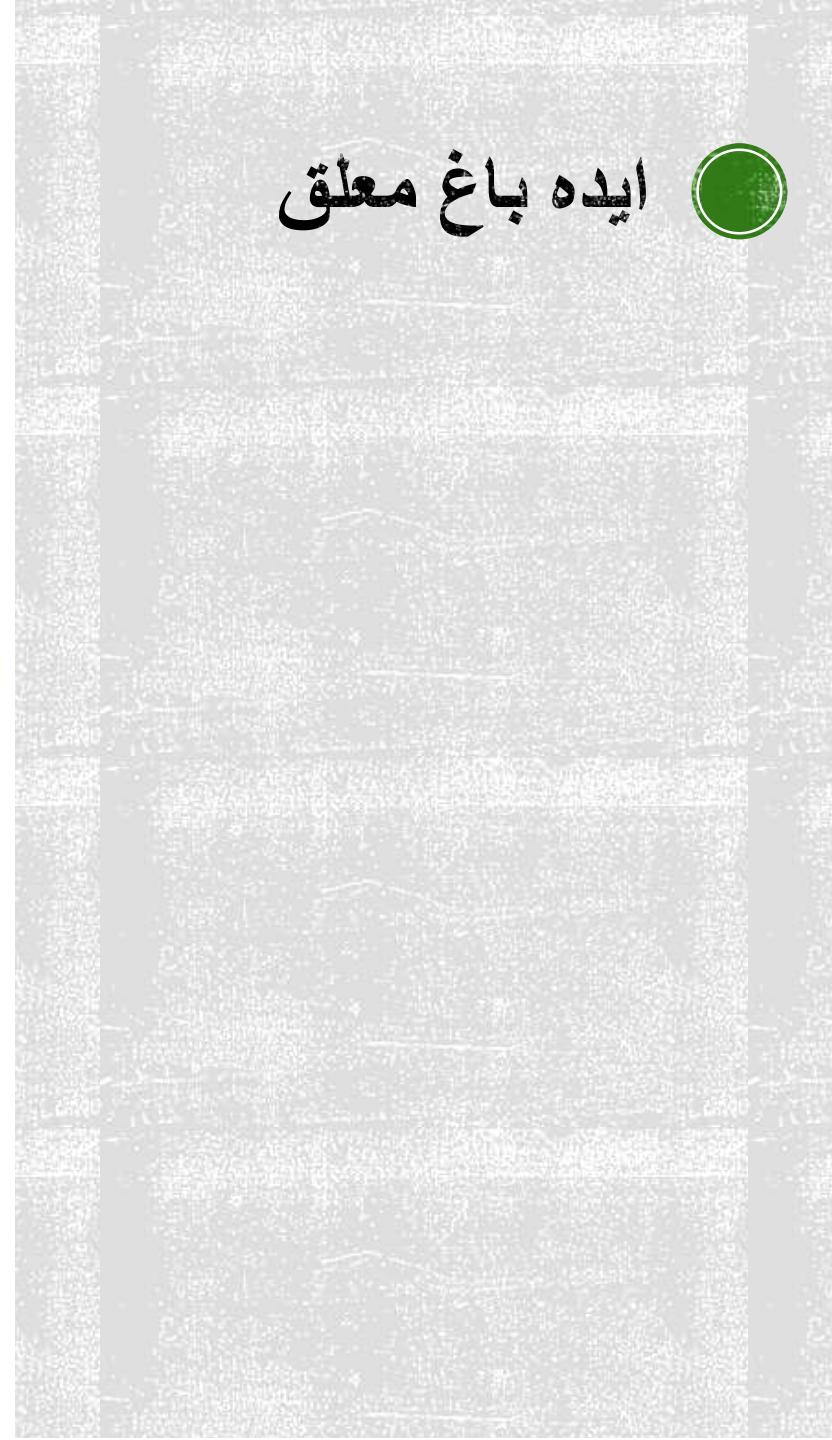
دلبستگی به فضاهای شهری یا هر زیست بوم انسانی دیگر، در پیوند با رویدادهایی است که همراه با گذر زمان و در ظرفی از مکان رخ داده باشد.

پیام های باقیماده از این مکان ها تکیه گاه خاطره ها و یا همان هویت است.

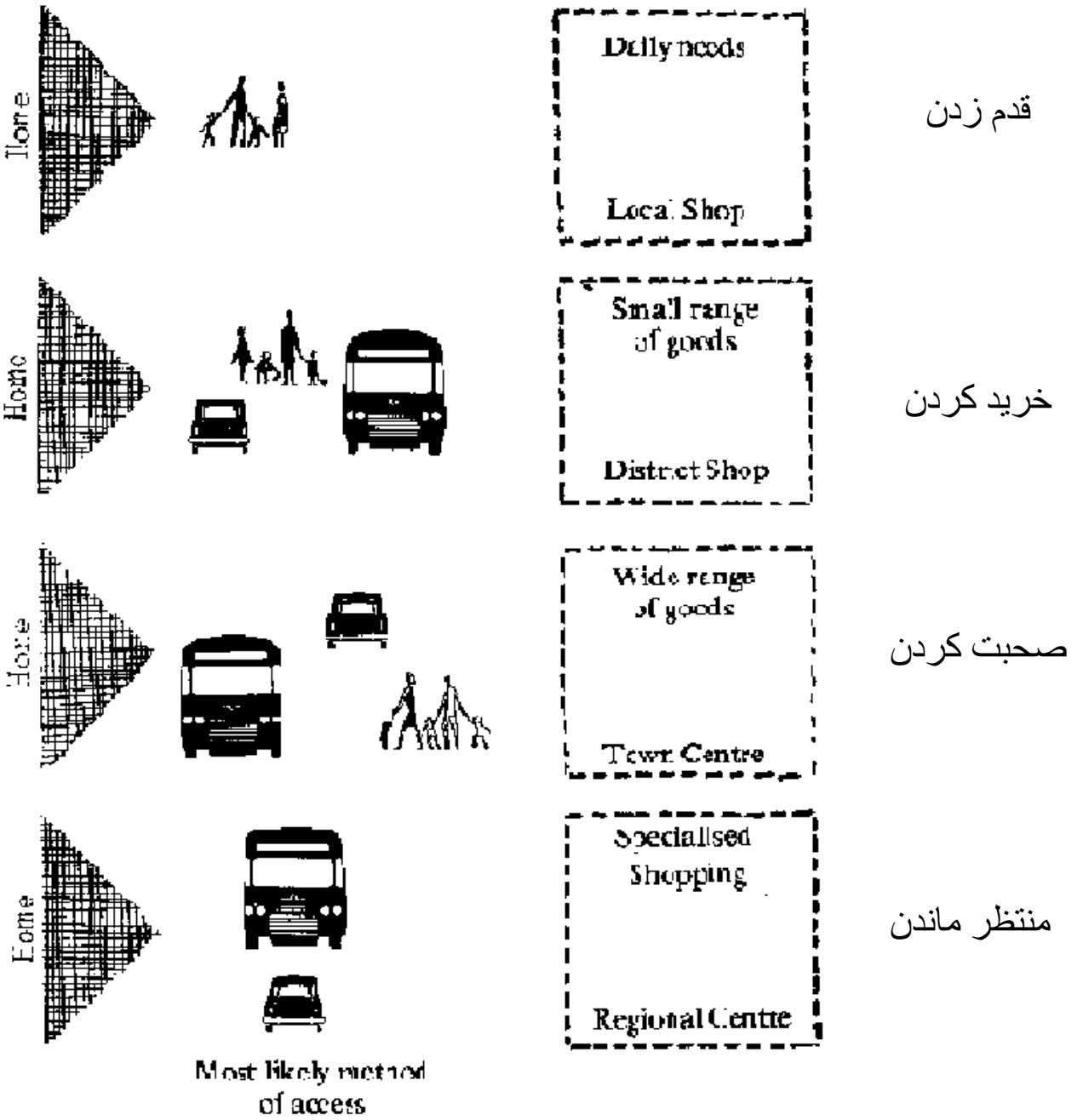
ایده باغ معلق

ایده باغ معلق

بزرگراه فقط بزرگراه نیست

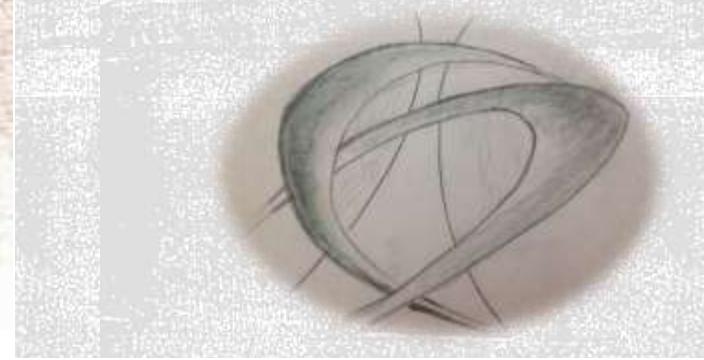
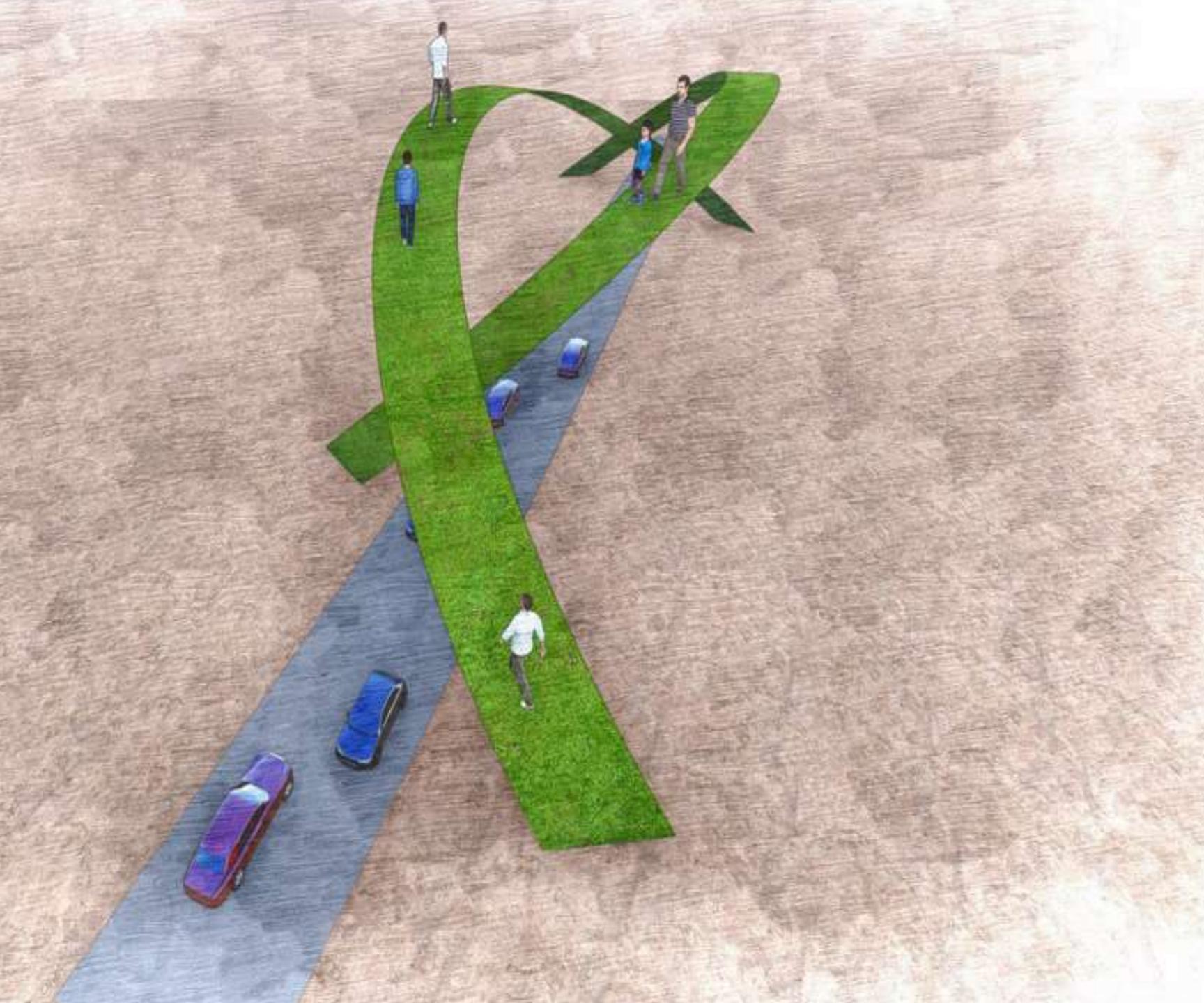
مکانهایی که بتوانند برای منظورهای متعددی به کار آیند، در مقایسه با مکانهایی که برای کاربری مشخص و محدودی طراحی شده‌اند حق انتخابهای بیشتری را به کاربران عرضه میدارند.

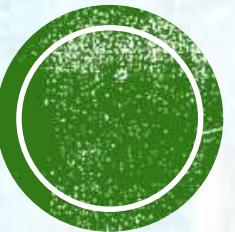
سلط انسان پیاده بر اتومبیل

موضوع جا به جایی پیاده در شهر پارادایم کنونی پروژه های شهری و منظرین است.

امروزه وابستگی به اتومبیل به عنوان الگوی سفر بی تحرک، فضاهای شهری را تحت سلط خود قرار داده است

آفرینش فضاهای شهری متناسب با فعالیت جسمانی مانند پیاده روی و دوچرخه سواری در ارتقای سلامت شهروندان و کودکان موثر خواهد بود.

فرآیند طراحی

5

گست
بی‌ هویتی
مشکلات زیست
محیطی

پیوند
ساخت نماد
ورود انسان
ورود طبیعت

پل-دیوار سبز
فضاهای نرم با
امکان حضور
انسان و
پرنده‌گان

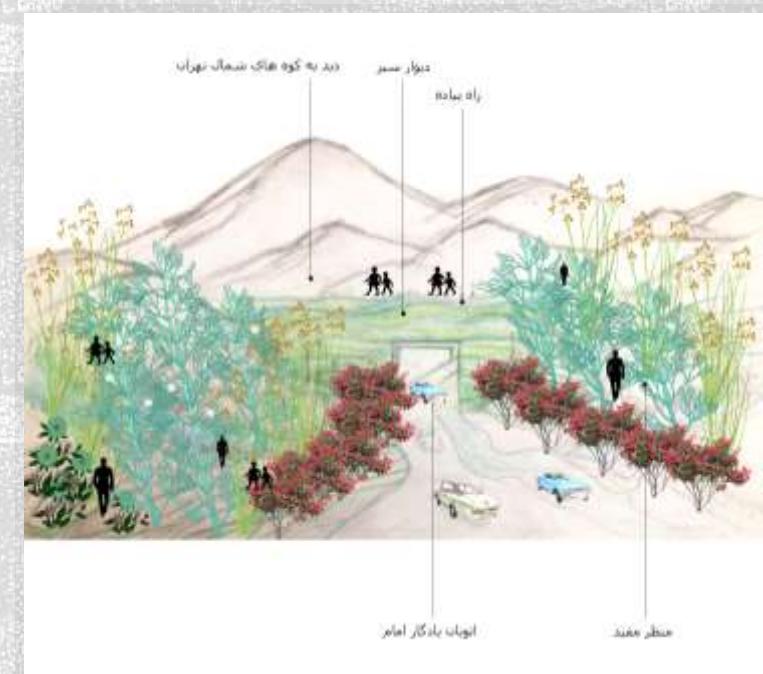
اهداف	راهبردها	شاخص ها
منظر مفید با حضور انسان	امکان توقف اتومبیل دسترسی پذیری	کندرو پارکینگ پله و آسانسور مسیرهای پیاده فضاهایی با امکان تعامل اجتماعی
احیای تپه های تاریخی	ارائه کالبدی مناسب با تاریخ تغییر زاویه منظر عمودی	پل دیوار سبز با فرم تپه استفاده از خطوط توپوگرافیک در طراحی ایجاد لبه نرم
گسترش فرهنگ دوچرخه سواری و پیاده روی	طراحی با رویکرد ورزشی	طراحی مسیرهای مخصوص به دوچرخه اتصال مسیرهای موجود در پارک به مسیرهای جدید
ایجاد نشانه شهری	ایجاد پرسپکتیو شاخص در نمای روبروی راننده و قابل تشخیص از دور	پل دیوار سبز با فرم تپه منظر عمودی با حضور رنگ
حفظ زیست بوم جانوری تا حد امکان	امکان حضور پرنده‌گان در فضا	ایجاد لانه های پرنده در طراحی جداره ها
مقابله با آلودگی هوا	حضور طبیعت در شهر	استفاده از گیاهان مقاوم آلودگی

منظر مفید با حضور انسان

امکان توقف اتومبیل
دسترسی پذیری

تئزی از پارکینگ

بستری از روی پل

بستر سی از روی پل

فضای پیاده روی

فضای تعاملی

فضای تعاملی

بیدهای دور طرفه

حضور کو دکان در فضای

فضای بازی کودک با امکان نظرارت

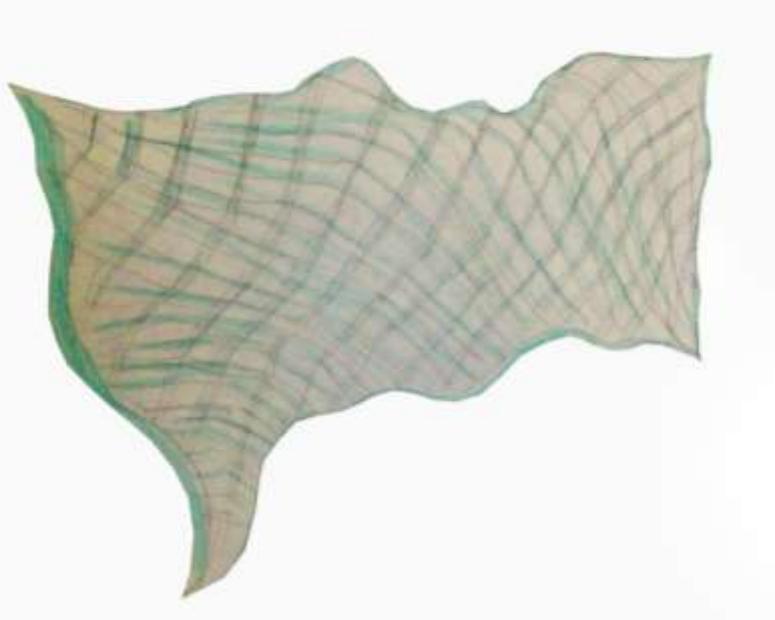
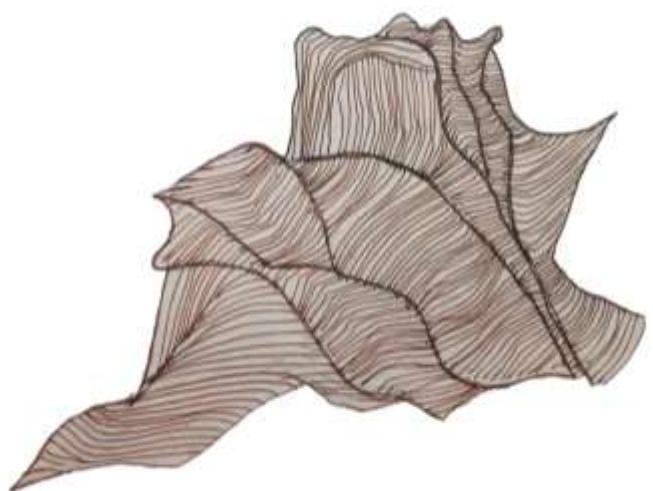
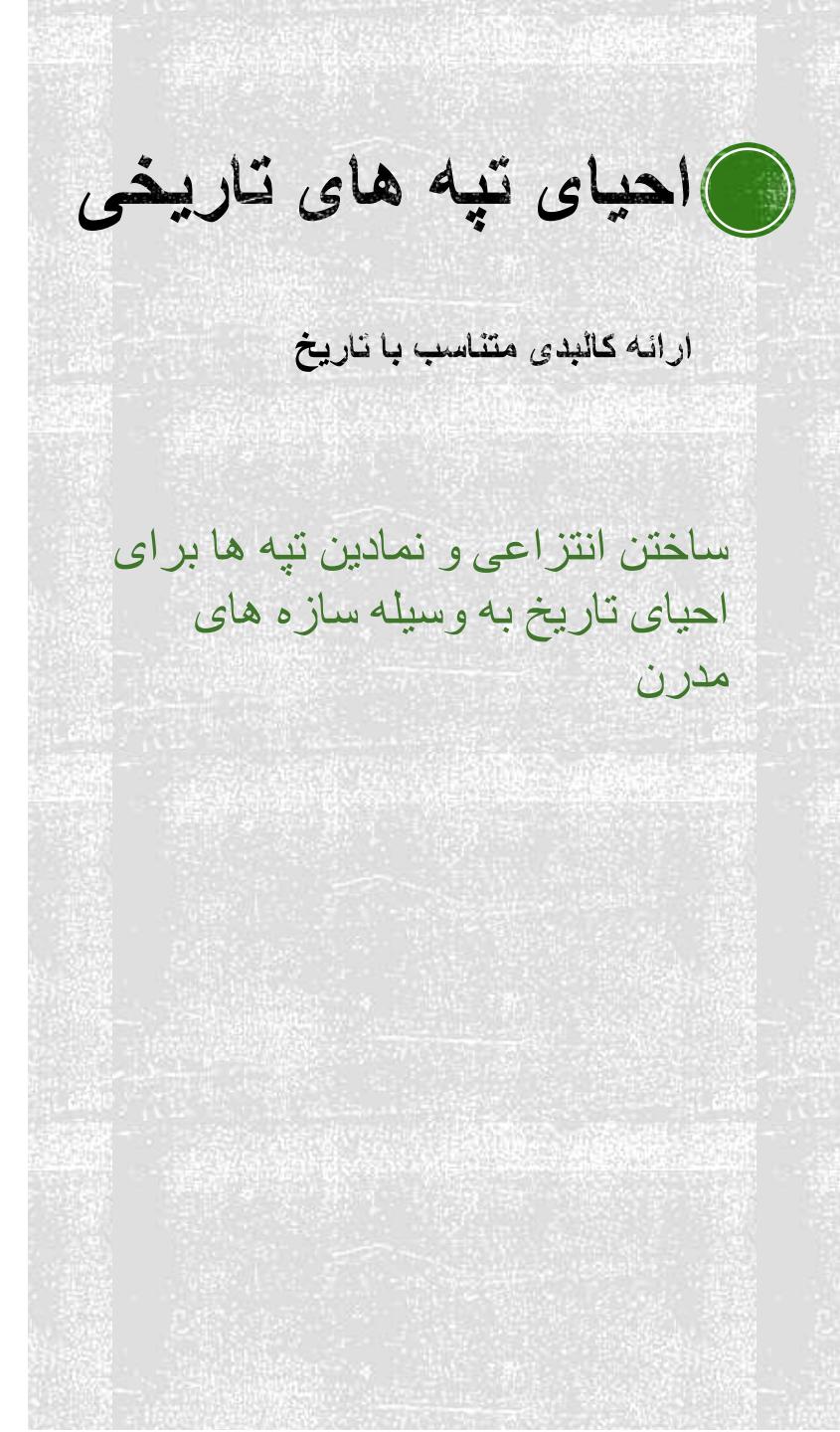
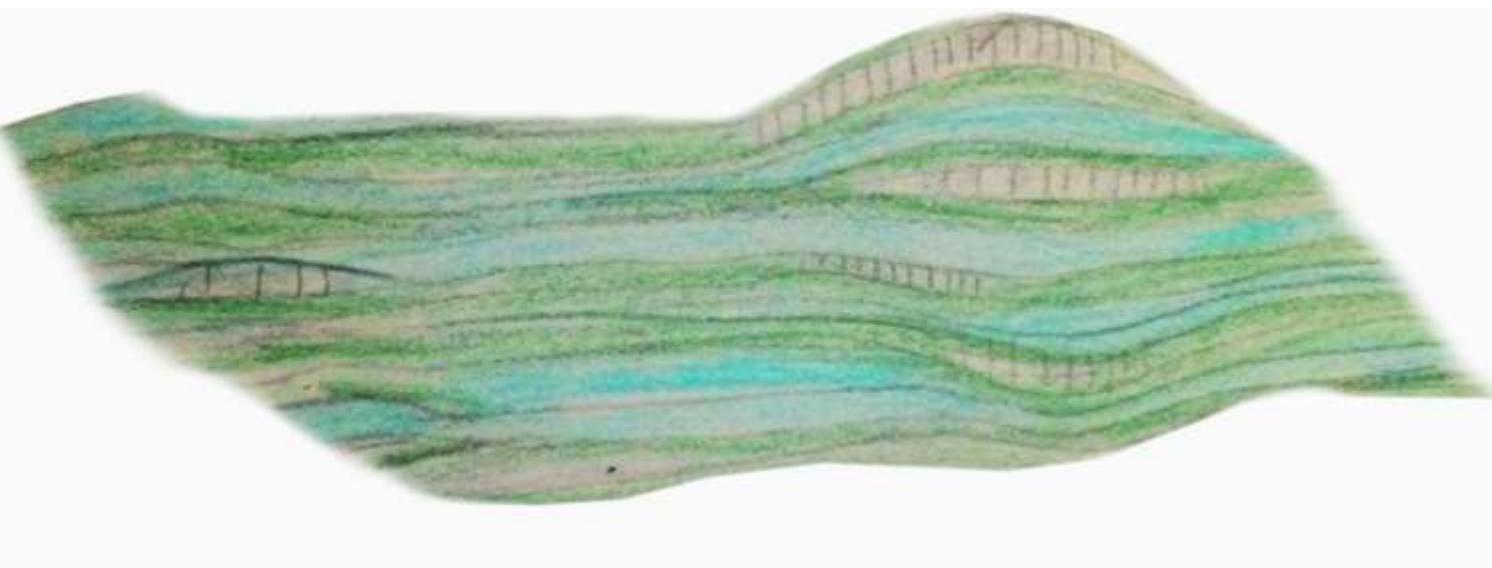
امکان حضور معلولین

احیای تپه های تاریخی

ارائه کالبدی متناسب با تاریخ

ساختن انتزاعی و نمادین تپه ها برای
احیای تاریخ به وسیله سازه های
مدرن

العزم از خطوط پیوستگی افقی در طراحی

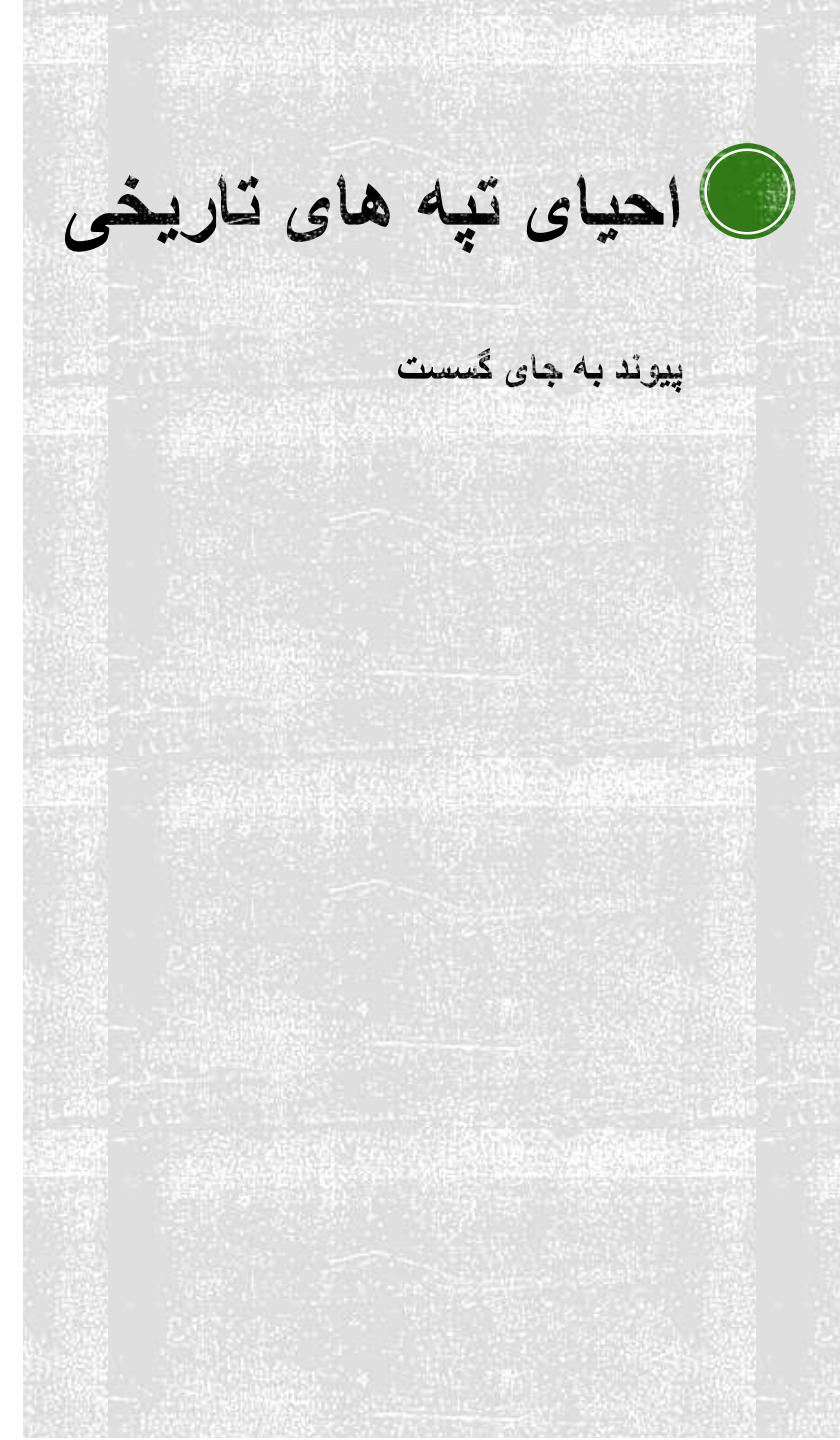
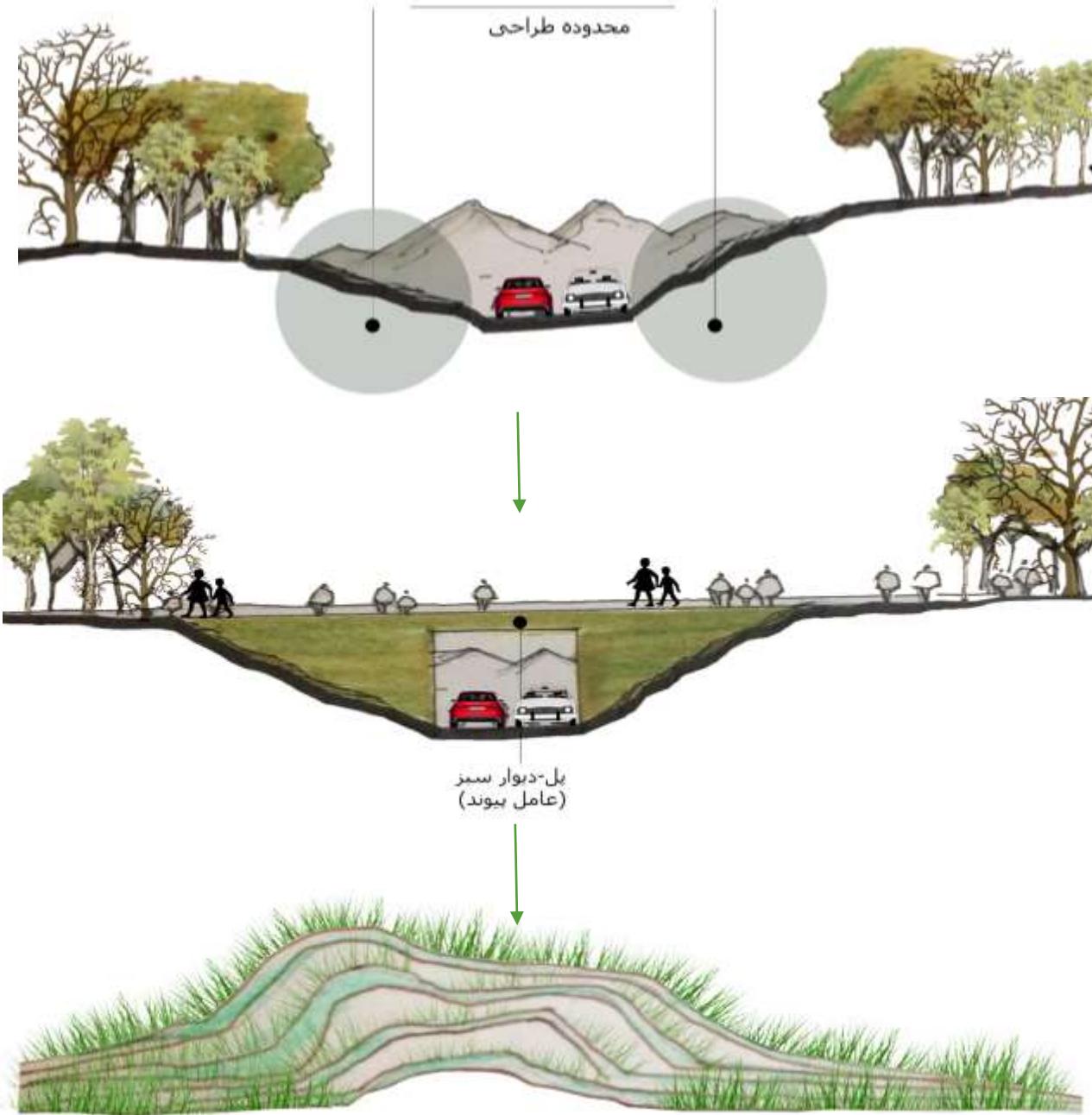
اجبای پنهه های تاریخی

احیای تپه های تاریخی

پیوند به جای گستت

پل نمادی برای جهود

تغییر در رژاویه دیوار سبز از بین راننده

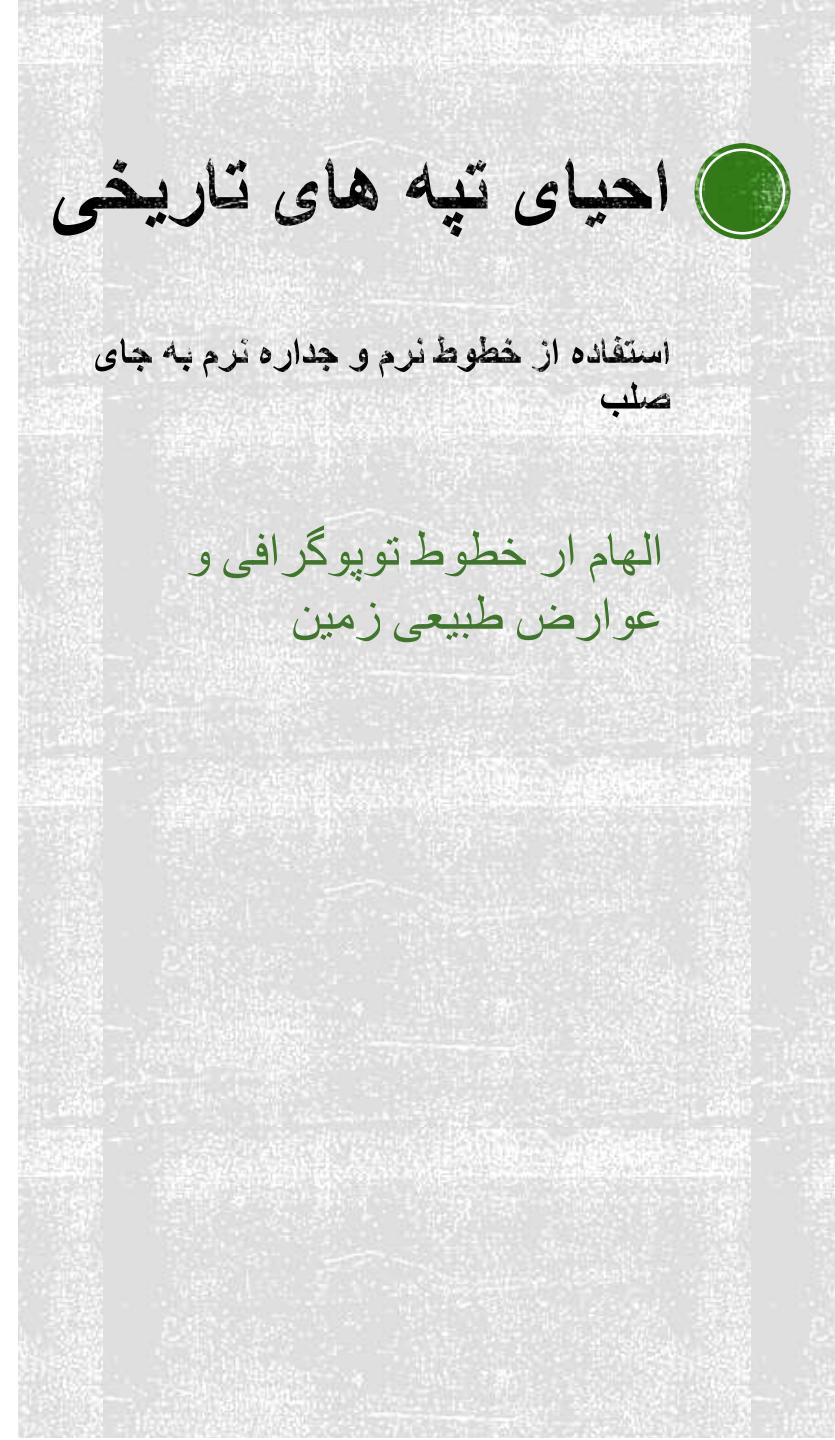
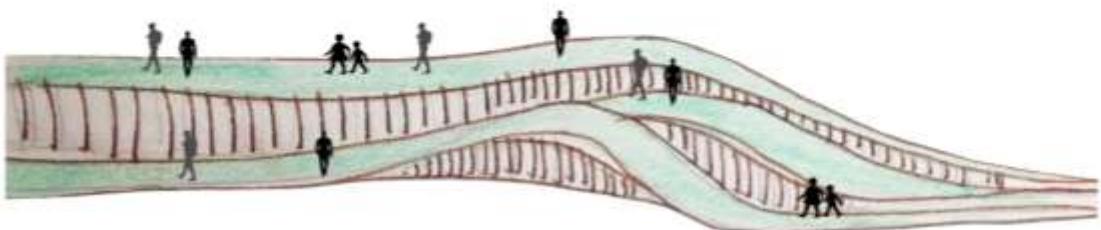
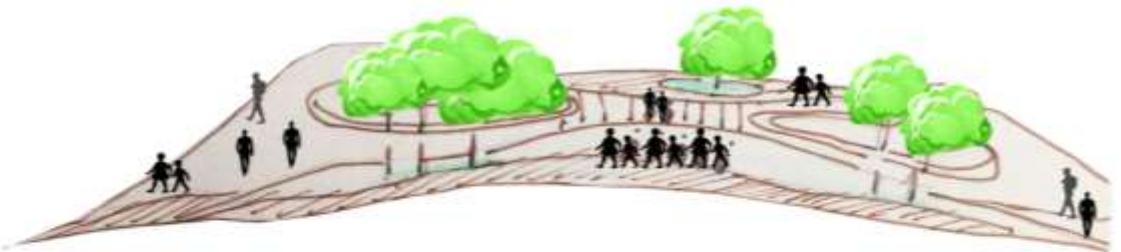

احیای تپه های تاریخی

استفاده از خطوط نرم و جداره نرم به جای
صلب

الهام از خطوط توپوگرافی و
عوارض طبیعی زمین

العزم از خطوط مدنی پیوگر افی در طراحی

گسترش فرهنگ دوچرخه سواری و پیاده روی

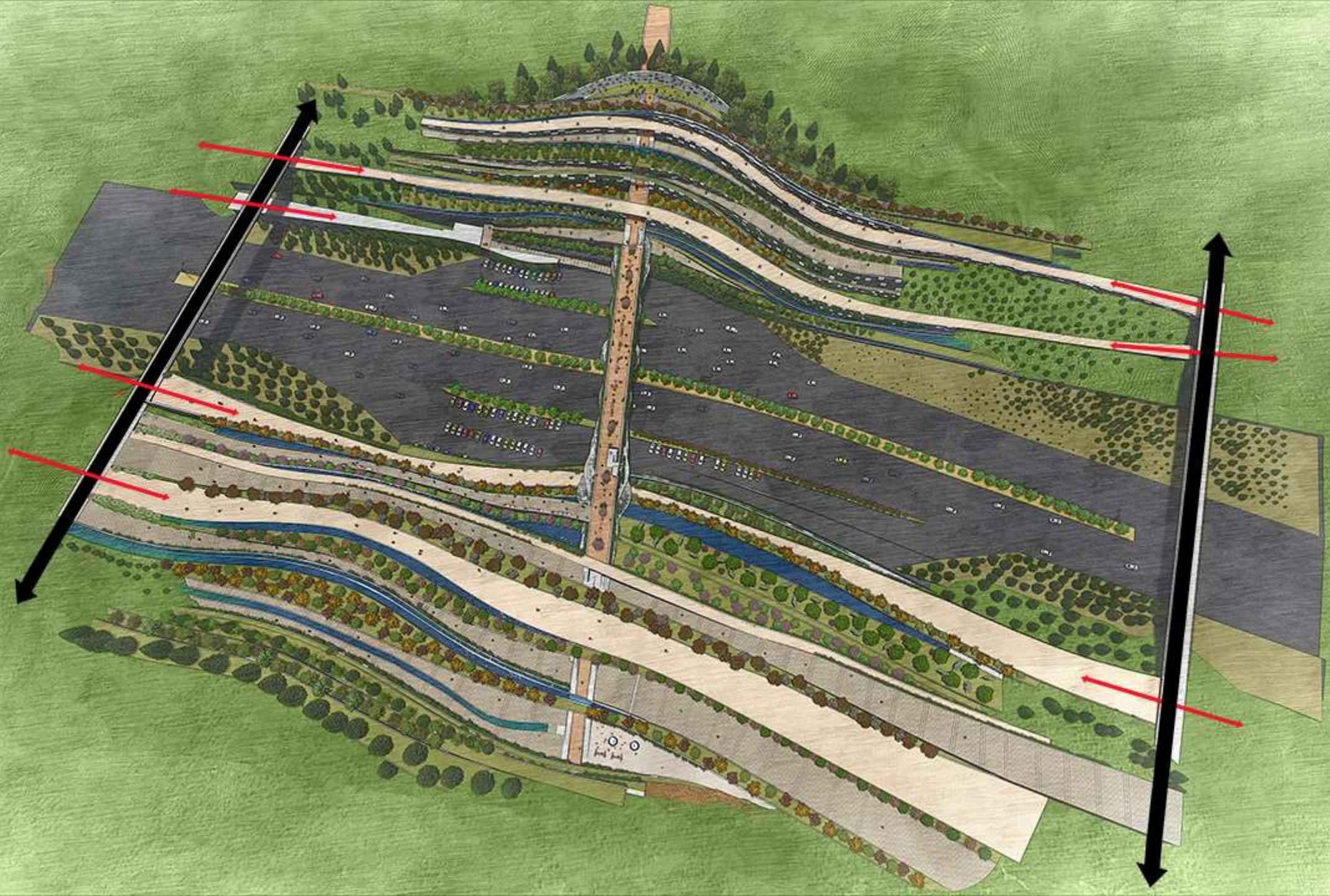
طراحی با رویکرد ورزشی

طراحی مسیرهای مخصوص به دوچرخه و
اتصال آن به مسیرهای موجود

انصاری مسیر های جدید به مسیر های موجود

مسیر دوچرخه سواری و معلوگان

مسیر پویا چرخه سواری

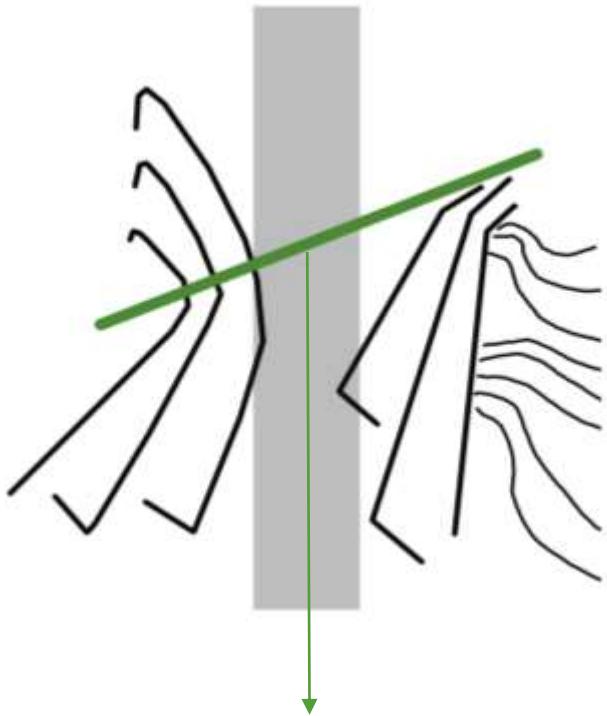
تَدْبِيرَاتٌ لِلْمَدِينَةِ الْجَدِيدَةِ

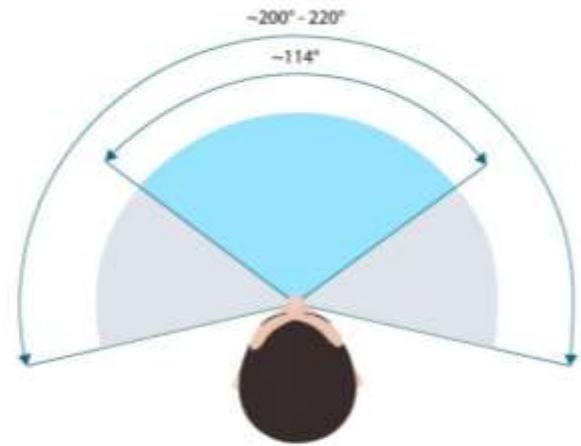
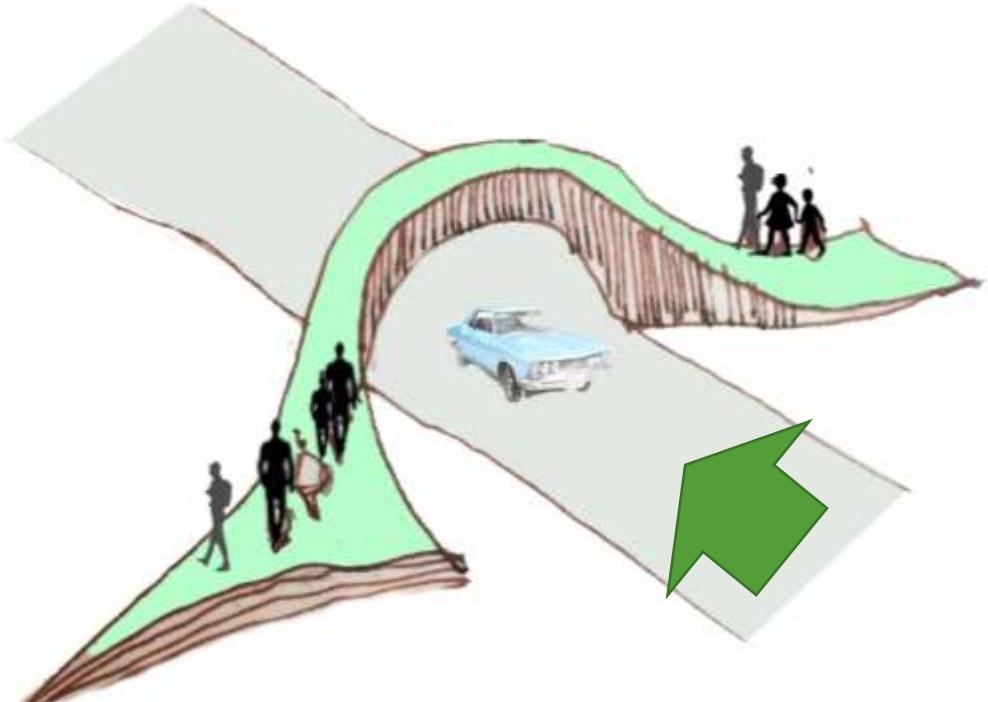
ایجاد نماد شهری

ایجاد پرسپکتیو شاخص در نمای روبروی
راننده و قابل تشخیص از دور

تغییر زاویه دیوار سبز

محدوده دید از اطراف
محدوده دید در مقابل

پارکینگ ارکانزاس

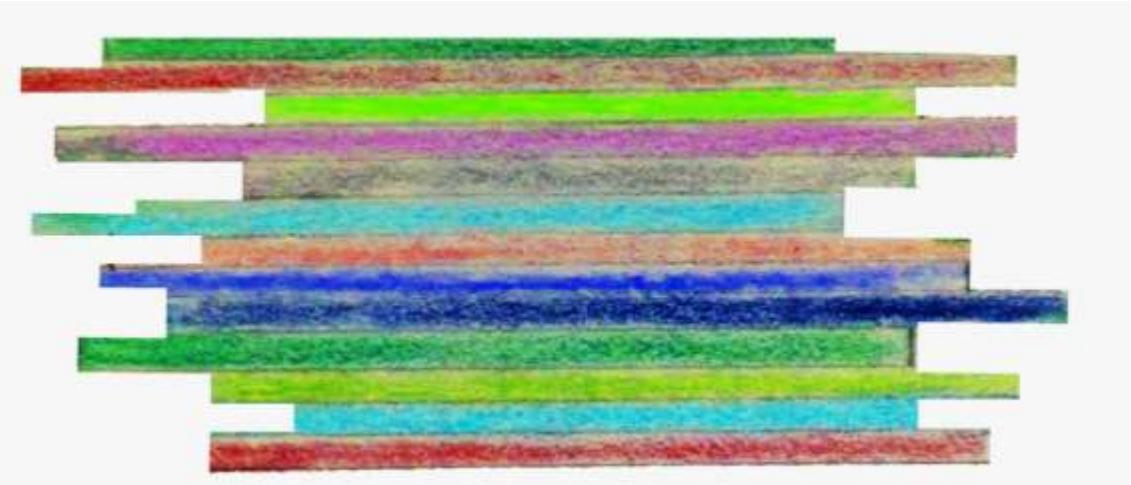

پارکینگ اردوخانہ

ایجاد نماد شهری

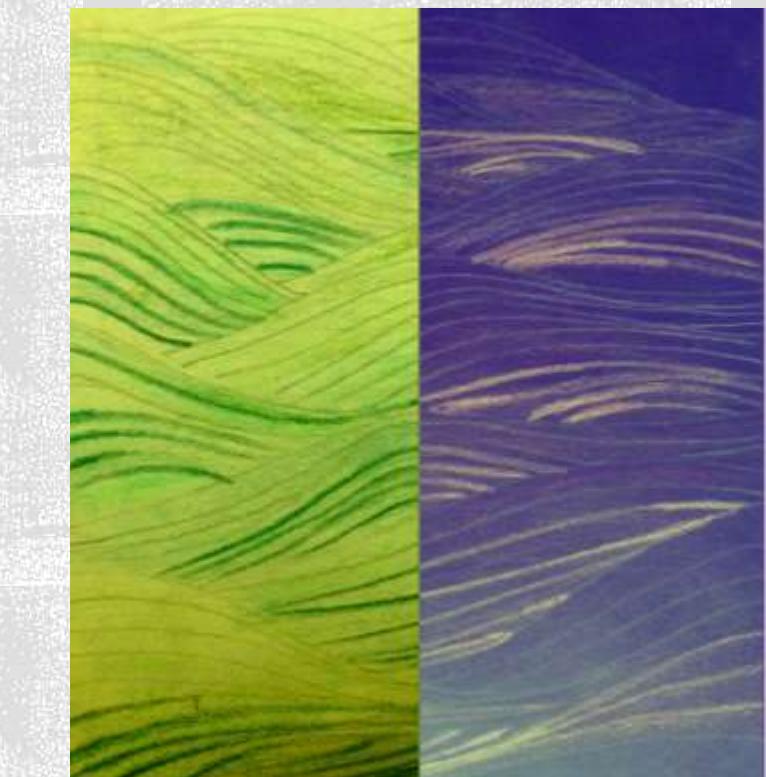
استفاده از رنگ در منظر عمودی رو به رو

استفاده از رنگ در منظر عمودی کناره

استفاده از رنگ در منظر عمودی

استفاده از نورجهت تداعی تپه ها در شب

تۈركىيەنگىزى
گىباھان

تۈركىيەنگىي گىباھان

استفاده از نور جهت تداعی پنهان در شب

حفظ زیست بوم

امکان حضور پرندهان در فضا

طراحی لانه پرنده در جداره ها
سلول های فتوسل برای تامین برق

فضای نعمانی با حضور پرندگان

جمهوری اسلامی ایران

مقابله با آلودگی هوا

استفاده از گیاهان مقاوم در برابر
آلودگی هوا

استفاده از گیاهان مناسب کم آبی

گونه های گیاهی مقاوم در برابر آلودگی هوا تهران

نام لاتین	نام فارسی
<i>Ailanthus allissina</i>	عرعر
<i>Albizzia julibrissin</i>	ابریشم
<i>Celis avstruliss</i>	داغداغان
<i>Mprus alba</i>	نوت
<i>Ginkgo biloba</i>	ژینکو

گونه های گیاهی مناسب کم آبی

نام لاتین	نام فارسی
<i>Eleagnus angustifolia</i>	سنجد
<i>Betula verrucosa</i>	غان
<i>Fraxinus excelsior</i>	زبان گنجشک
<i>Ligustrum vulgare</i>	برگ نو

گل‌های زینتی

دادگدغان

بنه

بید مجنون

زینکو

بادام کوهی

توت

نسترن

ابریشم

سهاق

کاج

غان

برگ نو

زرشک

زالزالک

ربان گیجشک

عرعر

ستجد

شمشداد

ارس

بیچ امین الدوله

تکرس

چتریان

رزماری

کاستی

نخود

گندمیان

کاسنی